

4 grudnia 2007



## Ubiegający się o dotacje mogą mieć problemy z VAT

Przedsiębiorcy otrzymujący dotacje mają kłopoty z VAT. Pojawia się pytanie, czy koszt tego podatku może być pokryty dotacją, kiedy od dotacji trzeba zapłacić VAT oraz czy można go odliczyć przy zakupie dotowanych środków trwałych.

**Przedsiębiorcy otrzymujący dotacje mają kłopoty z VAT. Pojawia się pytanie, czy koszt tego podatku może być pokryty dotacją, kiedy od dotacji trzeba zapłacić VAT oraz czy można go odliczyć przy zakupie dotowanych środków trwałych.**

Wszystkie trzy kwestie budzą sporo wątpliwości, mimo że firmy korzystają z funduszy unijnych już od 2004 r.

### Czy VAT może być pokryty dotacją

Ten problem dotyczy podatnika na etapie ubiegania się o dotację.

Obowiązujące zasady zaliczania VAT do kosztów kwalifikowanych projektu określają rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE):

- nr 1080/2006 - dla wydatków finansowanych z Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- nr 1081/2006 - dla wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ich zapisy zostały wprost przeniesione do krajowych wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków opracowanych dla poszczególnych programów operacyjnych.

**Zgodnie z podstawową regułą VAT może być uznany za koszt kwalifikowany jedynie wówczas, gdy zostanie rzeczywiście i ostatecznie poniesiony, a beneficjent nie ma prawnej możliwości jego odzyskania, np. odliczenia od podatku należnego.**

Możliwość ta oceniana jest oczywiście na podstawie ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej ustawa o VAT). Zatem gdy VAT nie został faktycznie odzyskany, ale według ustawy istniała taka możliwość, koszt podatku pozostanie wydatkiem niekwalifikowanym, a więc niefinansowanym (w odpowiedniej części) dotacją.

Prawo do odliczenia (czyli obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego) lub zwrotu podatku VAT zdefiniowane zostało w art. 86 i kolejnych ustawy o VAT. W praktyce przedsiębiorstwa ubiegające się np. o dotacje na nowe inwestycje w zdecydowanej większości są podatnikami VAT korzystającymi z pełnego prawa do odliczenia VAT zawartego w cenie środków trwałych nabywanych

w związku z dotowaną inwestycją. A więc VAT zawsze będzie po stronie kosztów niekwalifikowanych projektu.

### Kiedy dotacja jest opodatkowana

Jeszcze więcej wątpliwości budzi kwestia opodatkowania VAT samej dotacji otrzymanej ze środków unijnych. Podstawowe pytanie brzmi tutaj: czy wartość otrzymanej dotacji zwiększa podstawę opodatkowania VAT? Odpowiedź na nie zawiera art. 29 ust. 1 ustawy o VAT. Wynika z niego, że otrzymana dotacja zwiększa podstawę opodatkowania sprzedawanych towarów lub usług, ale pod jednym istotnym warunkiem - wyłącznie wtedy, gdy ma bezpośredni wpływ na cenę dostarczonych towarów lub świadczonych usług.

W tym momencie powstają wątpliwości, jakiego rodzaju dotacje udzielane w ramach programów operacyjnych wykorzystujących środki unijne można uznać za bezpośrednio wpływające na cenę towarów lub usług, produkowanych lub świadczonych w wyniku realizacji danego projektu. Przecież każda dotacja otrzymana przez firmę poprawia jej kondycję

finansową, potencjał rozwojowy, a wreszcie pozycję konkurencyjną, czyli w efekcie może mieć również wpływ na ustalone ceny. Wydaje się jednak, że chodzi o takie dotacje, które rzeczywiście w sposób bezpośredni obniżają cenę, co może wchodzić w grę, gdy konkretną dotacją da się powiązać z określoną dostawą towaru bądź świadczeniem usługi.

### **Musi być bezpośredni wpływ na cenę**

Trudno dopatrzeć się tak bezpośredniego związku w wypadku dotacji na inwestycje, dofinansowujących np. wydatki na nieruchomości, maszyny produkcyjne czy know-how. Dotacja taka wspiera ogólne działania rozwojowe firmy, nie konkretne dostawy, aczkolwiek pośrednio z pewnością może mieć wpływ na cenę produktów wytworzonych dzięki dofinansowanym inwestycjom.

Można jednak wskazać na dotacje ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dofinansowujące szkolenia pracownicze. Gdy firma szkoleniowa jako beneficjent dotacji może zaoferować na rynku szkolenia w cenie pomniejszonej o wartość dotacji, taki bezpośredni związek zajdzie. Wówczas otrzymanie dotacji nie będzie obojętne dla rozliczenia podatku VAT.

### **Od dotowanej maszyny można odliczyć VAT**

Po złożeniu wniosku o dofinansowanie, otrzymaniu pozytywnej decyzji w sprawie przyznania dotacji, a następnie zakupie środków trwałych w ramach dotowanego projektu, przedsiębiorcy pozostaje jeszcze jedna wątpliwość do rozstrzygnięcia. Czy przysługuje mu prawo do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy zakupie maszyny, sfinansowanym w ramach dotacji? Udzielenie odpowiedzi wymaga odniesienia się do odpowiednich przepisów o podatku dochodowym.

W myśl ogólnej zasady określonej w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT w zakresie, w jakim zakupione towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi VAT przysługuje prawo do odliczenia VAT naliczonego. Wątpliwość, jaka może się tutaj zrodzić, wynika z ograniczeń w prawie do odliczenia, o których mówi art. 88 ust 1 pkt 2 ustawy o VAT. Prawo to bowiem nie przysługuje w sytuacji, gdy konkretne wydatki nie mogą być uznane za koszty uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym. Wyjątkiem są jednak sytuacje, kiedy brak możliwości uznania ich za koszty podatkowe związany jest bezpośrednio ze zwolnieniem z podatku dochodowego.

O ile w odniesieniu do dotacji na szkolenia wyjątek ten znajdzie zastosowanie, o tyle w wypadku dotacji na zakup środków trwałych już nie. Z pomocą przychodzi jednak art. 88 ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT, który znosi to ograniczenie w odniesieniu do wydatków związanych z nabyciem środków trwałych niepodlegających amortyzacji. Przepis ten jednak ma zastosowanie tylko wtedy, gdy środek trwały nie jest amortyzowany w związku ze zwolnieniem z podatku dochodowego (jak w przypadku przychodów z dotacji). Taki związek zachodzi, gdy środek trwały nie podlega amortyzacji w części, w jakiej został sfinansowany z dotacji.

**Podsumowując, dofinansowanie wydatków na środki trwałe lub usługi ze środków dotacji unijnej nie będzie miało wpływu na prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego przy ich zakupie. Innymi słowy podatnik będzie miał prawo do odliczenia pełnej kwoty podatku VAT związanego z nabyciem jakiegokolwiek towaru lub usługi częściowo wspartych dotacją.**

### **W przyszłości bez zmian**

Przedstawione tu stanowisko, szczególnie odnoszące się do dwóch ostatnich zagadnień (opodatkowania dotacji VAT i odliczenia podatku naliczonego przy zakupie środków trwałych), znajduje potwierdzenie w większości interpretacji organów podatkowych wydawanych w okresie ostatnich trzech lat, czyli od kiedy podatnicy zaczęli realnie korzystać z unijnych dotacji. Ponieważ przepisy regulujące omówione tu kwestie nie zmieniły się w ostatnim czasie, tak samo powinny być traktowane dotacje przyznane w bieżącym okresie programowania funduszy pomocowych UE, czyli w latach 2007 – 2013.

Źródło: Dobra Firma, 2007.12.03

